DOMSTOLENS DOM (tredje avdelningen)
den 9 november 2000 *

I mål C-356/99,

Europeiska gemenskapernas kommission, företrädd av juridiske rådgivaren E. de March, i egenskap av ombud, biträdd av advokaten A. Dal Ferro, Vicenza, delgivningsadress: rättstjänsten, C. Gómez de la Cruz, Centre Wagner, Kirchberg, Luxemburg,

sökande,

mot

Hitesys SpA, Aprilia (Italien),

svarande,

angående en talan av Europeiska gemenskapernas kommission med stöd av artikel 238 EG avseende återbetalning av förskott som utbetalats inom ramen för

* Rättegångsspråk: italienska.

avtal JOU2-CT93-0417, som sökanden har hävt på grund av svarandens avtalsbrott,

meddelar

DOMSTOLEN (tredje avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden C. Gulmann (referent) samt domarna J.-P. Puissochet och F. Macken,

generaladvokat: A. Saggio,
justitiesekreterare: R. Grass,

med hänsyn till referentens rapport,

och efter att den 25 maj 2000 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

1 Europeiska gemenskapernas kommission har genom ansökan, som inkom till domstolens kansli den 23 september 1999, med stöd av en skiljedomsklausul

grundad på artikel 238 EG, väckt talan mot bolaget Hitesys SpA (nedan kallat Hitesys), avseende återkrav av ett förskott på 132 500 euro i kapitalbelopp jämte 61 032,8 euro i ränta enligt en räntesats om 8,25 procent från och med den 8 januari 1994, det vill säga totalt 194 443,7 euro, till vilket kommer dröjsmålsränta med 30,364 euro per dag till dess att full betalning sker. Detta förskott beviljades inom ramen för finansiering enligt avtal JOU2-CT93-0417 (nedan kallat avtalet), som sökanden har hävt på grund av svarandens avtalsbrott.

Bakgrund

2 Den 7 december 1993 ingick Europeiska ekonomiska gemenskapen, företrädd av kommissionen, ett avtal med Irvin Elettronica SpA (nedan kallat Irvin), i egenskap av samordnare, med Zentrum für Sonnenenergie- und Wasserstoff-Forschung (nedan kallat Zentrum) och med University of Aston (nedan kallat Aston). Enligt avtalet förband sig dessa att genomföra ett projekt för forskning och teknisk utveckling, med finansiellt stöd av gemenskapen, inom ramen för det särskilda programmet för forskning och teknisk utveckling på området för icke-nukleär energi (1990—1994), vilket antagits genom rådets beslut 91/484/EEG av den 9 september 1991 (EGT L 257, s. 37).

3 Enligt artikel 2.1 i avtalet skulle projektet pågå under 18 månader från och med den 1 januari 1994, vilket var den dag då avtalsförhållandet kom till stånd. Således gick den avtalsenliga fristen för genomförande av arbetena ut den 30 juni 1995.

4 Enligt artikel 4 i avtalet förband sig kommissionen att finansiera projektet enligt en plan i vilken följande föreskrevs: i) ett förskott om 200 000 ecu, ii) ytterligare

periodiska utbetalningar efter redovisning av de faktiska kostnaderna i enlighet med artikel 5 i avtalet och iii) ett eventuellt avdrag om 10 procent på det totala beloppet i enlighet med artikel 4.1 i avtalet.

5 I artikel 1.4 i avtalet föreskrevs att Irvin, i egenskap av samordnare, hade hela ansvaret för förbindelserna mellan kommissionen och avtalsparterna. Av denna anledning hade Irvin bland annat skyldighet att kommunicera alla de handlingar som anges i avtalet. Irvin skulle bland annat inge halvårsrapporter om arbetets fortgång för att redovisa den verksamhet som bedrivits och de resultat som uppnåtts av samtliga avtalsparter samt inge en slutlig teknisk rapport avseende hela projektet inom två månader efter det att avtalet hade upphört att gälla. I enlighet med artikel 5 i avtalet var Irvin skyldigt att inge en finansiell rapport var tolfte månad från och med att avtalet började gälla samt en slutlig finansiell rapport inom tre månader efter det att avtalet hade upphört att gälla.

6 Kommissionen sände den 8 december 1993 en utbetalningsorder på det förskott om 200 000 ecu som anges i artikel 4 i avtalet.

7 År 1994 befann sig Irvin på gränsen till konkurs på grund av allvarliga finansiella svårigheter orsakade av att en bolagsman hade lämnat bolaget. Av denna anledning omstrukturerades bolaget under samma år och omvandlades till Hitesys, varvid det förstärktes med en ny bolagsman. De skyldigheter som ålåg Irvin överfördes i sin helhet till Hitesys.

8 Kommissionen noterade ändringen av avtalet och meddelade, efter att formellt ha ändrat detta genom skrivelse av den 19 augusti 1994, att den medgav att Hitesys ersatte Irvin i egenskap av samordnare för koncernen vad beträffar hela avtalsförhållandet.

9 I enlighet med avtalets lydelse övergick då skyldigheten att inge periodiska tekniska och finansiella rapporter till Hitesys. Det framgår emellertid av kommissionens skriftväxling att denna redan den 21 februari 1995 gjorde gällande att Hitesys inte hade fullgjort denna skyldighet eller enbart hade gjort det på ett ofullständigt sätt och för sent.

10 Med hänsyn till Hitesys uppträdande anmodade kommissionen, genom skrivelse av den 27 juli 1995, bolaget att översända de handlingar avseende arbetets fortgång som föreskrivs i avtalet. I samma skrivelse underrättade kommissionen Hitesys om att den ansåg att avtalet hade upphört att gälla den 30 juni 1995 och att den förbehöll sig rätten att begära återbetalning av det förskott som redan utbetalats när granskningen av de nämnda handlingarna hade avslutats.

11 Genom skrivelse av den 3 september 1996 delgav kommissionen Hitesys hävning av avtalet i enlighet med artikel 8.2 d i de allmänna villkor som utgör bilaga II till avtalet (nedan kallade de allmänna villkoren), med motiveringen att de föreskrivna tekniska rapporterna inte hade ingetts och att de avtalade arbetena inte hade utförts. Kommissionen krävde då delvis återbetalning av de beviljade förskotten till ett belopp om 132 500 ecu, vilket motsvarar skillnaden mellan det belopp om 200 000 ecu som utbetalats till Irvin såsom förskott och summan av beloppen om 55 000 respektive 12 500 ecu som nämnda bolag hade överfört till Zentrum respektive Aston.

12 Därefter sände kommissionen kravbrev nr 96005952, vilket avsåg det ovannämnda beloppet om 132 500 ecu, med förfallodag den 31 december 1996. Den 17 juli 1997 översände kommissionen en påminnelse.

13 Hitesys svarade genom skrivelse av den 25 september 1997, vari bolaget försökte rättfärdiga sin tillfälliga försummelse med att det hade uppstått svårigheter av olika slag. Den 17 december 1997 sände Hitesys kommissionen en rapport om bolagets utgifter för genomförandet av forskningsprojektet och uttryckte

förhoppningen att denna dokumentation skulle "visa den grundläggande hederlighet" med vilken bolaget hade påbörjat detta projekt trots sina ekonomiska och finansiella problem.

14 Genom skrivelse av den 6 februari 1998 bekräftade kommissionen till Hitesys sin begäran om återbetalning och gjorde därvid gällande att avtalet hade upphört att gälla den 30 juni 1995, att bolaget inte hade uppfyllt sina skyldigheter enligt avtalet eftersom det inte hade ingett de erfordrade rapporterna inom de i avtalet föreskrivna fristerna och att bolaget dessutom inte hade svarat på skrivelser och telefax med påminnelser. Följaktligen uppgav kommissionen att den inte kunde godta någon av de utgifter som Hitesys angav i bilagan till sin skrivelse av den 17 december 1997 för att eventuellt nedsätta den krävda summan.

15 Genom skrivelse av den 20 april 1998 sände Hitesys kommissionen sin slutliga tekniska rapport.

16 Kommissionen bekräftade sin begäran om återbetalning genom skrivelse av den 14 juli 1998 och gjorde därvid på nytt gällande att Hitesys inte hade iakttagit de i avtalet föreskrivna fristerna för ingivande av rapporter om dess egen forskningsverksamhet och att den dokumentation som hade sänts till kommissionen den 20 april 1998 inte föranledde dess tjänstegrenar att ändra sitt ursprungliga beslut om begäran om återbetalning.

Förfarandet vid domstolen

17 Kommissionens ansökan har delgetts Hitesys på korrekt sätt. Eftersom kommissionen anser att Hitesys inte har ingett svaromål inom den föreskrivna fristen, har den yrkat att domstolen genom tredskodom skall bifalla dess talan, i enlighet med artikel 94.1 i rättegångsreglerna för domstolen.

18 Det skall i detta avseende faktiskt konstateras att Hitesys, som är rätteligen instämt, inte inom den föreskrivna fristen har inkommit med svaromål i den mening som avses i artikel 40.1 i rättegångsreglerna. Domstolen skall följaktligen meddela tredskodom. Eftersom det inte finns något tvivel om att talan kan upptas till sakprövning ankommer det, i enlighet med artikel 94.2 i rättegångsreglerna, på domstolen att pröva om sökandens yrkanden framstår som välgrundade.

Prövning i sak

19 I artikel 8.2 d i de allmänna villkoren regleras hävning av avtalet på grund av avtalsbrott. I denna artikel stadgas att om en eller flera avtalsparter inte har fullgjort en av de skyldigheter som åligger dem kan kommissionen, efter att skriftligen ha anmodat den felande parten eller parterna att fullgöra sina förpliktelser, anse avtalet vara hävt, om avtalet en månad efter anmodan fortfarande inte har fullgjorts och om detta inte har rimliga tekniska eller ekonomiska orsaker.

20 Det framgår i detta avseende av de uppgifter som ingetts av kommissionen att Hitesys ingav den första tekniska halvårsrapporten med sex månaders försening och att bolaget den 27 juli 1995, det vill säga efter utgången av den slutliga fristen för genomförande av forskningsprojektet, ännu inte hade översänt vare sig de tekniska rapporterna för perioden från och med juni till och med december 1994 eller den slutliga tekniska rapporten eller de finansiella rapporterna avseende perioden från och med den 1 januari 1994 till och med den 30 juni 1995. Hitesys översände en rapport om bolagets utgifter för genomförande av det nämnda projektet först i december 1997 och översände den slutliga tekniska rapporten först ännu senare, genom en skrivelse av den 20 april 1998.

21 Det är följaktligen med rätta som kommissionen, genom telefax av den 21 februari 1995, anmodade Hitesys att avbryta forskningsprojektet. Dessutom

står det utom allt tvivel att kommissionen i sin skrivelse av den 27 juli 1995 underrättade Hitesys om att den ansåg att avtalet hade upphört att gälla den 30 juni 1995 och att den, i sin skrivelse av den 3 september 1996 med stöd av

artikel 8.2 d i de allmänna villkoren, delgav Hitesys att den hävde avtalet på grund av avtalsbrott.

22 De brister som anges i punkt 20 i denna dom kan inte anses förklaras av tekniska eller ekonomiska förhållanden. Hitesys har som enda förklaring anfört att den koncern som Irvin tillhörde befann sig i en ekonomisk kris. Ett skäl av denna karaktär kan inte åberopas, eftersom det hänför sig till det berörda bolagets egen situation och inte till tekniska eller ekonomiska problem i samband med genomförandet av forskningsprojektet.

23 I artikel 8.4 första stycket i de allmänna villkoren föreskrivs att, i sådana fall då avtalet hävs på initiativ av kommissionen på grund av avtalsbrott, denna kan kräva återbetalning av de belopp som faktiskt har utbetalats, i den mån som den bedömer det vara skäligt och rimligt med hänsyn till de utförda arbetenas art och betydelse och hur användbara de är för projektet i sin helhet.

24 Det framgår i detta avseende av de uppgifter som kommissionen har ingett att denna till Irvin, vars skyldigheter hade övertagits av Hitesys, den 8 december 1993 utbetalade ett förskott om 200 000 ecu och att Irvin av detta behöll den del som tillkom detta bolag, det vill säga 132 500 ecu. Med hänsyn till de brister som konstaterats i punkt 20 i denna dom, förefaller kravet på återbetalning av hela beloppet om 132 500 ecu rimligt.

25 Följaktligen skall kommissionens yrkanden bifallas vad beträffar återbetalning av det förskott som mottogs av det bolag vars skyldigheter Hitesys har övertagit.

26 Vad beträffar dröjsmålsräntan skall det påpekas att det i artikel 8.4 andra stycket i de allmänna villkoren föreskrivs att det på det belopp som skall återbetalas kan utgå ränta, vilken skall beräknas från och med den dag då avtalsparten mottar betalning, enligt den räntesats som Europeiska fonden för monetärt samarbete tillämpar för sina transaktioner i ecu, vilken offentliggörs första arbetsdagen varje månad, med ett tillägg av 2 procentenheter.

27 På det belopp som Hitesys skall erlägga till kommissionen såsom återbetalning av det mottagna förskottet skall således i enlighet med artikel 8.4 andra stycket i de allmänna villkoren utgå dröjsmålsränta från och med den 8 januari 1994, den dag då förskottet presumeras ha mottagits, till dess att full betalning sker.

28 Med stöd av artikel 2.1 i rådets förordning (EG) nr 1103/97 av den 17 juni 1997 om vissa bestämmelser som har samband med införandet av euron (EGT L 162, s. 1), skall hänvisningen till ecun ersättas med en hänvisning till euron till en kurs av en euro för en ecu.

29 Följaktligen skall Hitesys förpliktas att till kommissionen betala ett belopp om 132 500 euro, jämte dröjsmålsränta beräknad i enlighet med artikel 8.4 andra stycket i de allmänna villkoren, från och med den 8 januari 1994 till dess att full betalning sker.

Rättegångskostnader

30 Enligt artikel 69.2 i rättegångsreglerna skall tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats. Kommissionen har yrkat att Hitesys skall förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna. Eftersom Hitesys har tappat målet, skall detta bolag förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna.

På dessa grunder beslutar

DOMSTOLEN (tredje avdelningen)

följande dom:

1) **Hitesys SpA skall till Europeiska gemenskapernas kommission betala ett belopp om 132 500 euro, jämte dröjsmålsränta beräknad i enlighet med artikel 8.4 andra stycket i de allmänna villkor som utgör bilaga II till avtal JOU2-CT93-0417, från och med den 8 januari 1994 till dess att full betalning sker.**

2) **Hitesys SpA skall ersätta rättegångskostnaderna.**

Gulmann Puissochet Macken

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 9 november 2000.

R. Grass

Justitiesekreterare

C. Gulmann

Ordförande på tredje avdelningen